

USTAVNI SUD CRNE GORE

**PREGLED
RADA USTAVNOG SUDA
U 2012. GODINI**

SADRŽAJ

Uvodne napomene.....	3
I Rad Ustavnog suda u 2012. godini.....	4
II Opšti i pojedinačni akti Ustavnog suda.....	6
III Rješavanje predmeta iz ustavnosudske nadležnosti	
1. Ocjena ustavnosti i zakonitosti opštih akata.....	7
2. Rješavanje sukoba nadležnosti.....	15
3. Odlučivanje po ustavnoj žalbi	15
IV Metodi i oblici rada Ustavnog suda.....	21
V Javnost rada.....	24
VI Međunarodno pravna saradnja	26
VII Saradnja sa drugim državnim organima, organizacijama i ustanovama	30
VIII Zaključne ocjene.....	31

UVODNE NAPOMENE

Ustav Crne Gore iz 2007. godine utvrdio je položaj Ustavnog suda, kao posebnog organa izdvojenog od ostalih grana vlasti koji štiti ustavnost i zakonitost, odnosno ustavnopravni poredak i ljudska prava i slobode zajemčene Ustavom. Novi Ustav donio je značajne promjene u pogledu uloge i položaja Ustavnog suda. Prema Ustavu funkcija Ustavnog suda nije samo u tome da vrši kontrolu zakonodavne vlasti i drugih nosilaca normativne djelatnosti, već i da postane neprikosnoven institucija u zaštiti ljudskih prava i sloboda i drugih temeljnih vrijednosti na kojima se zasniva ustavno ustrojstvo Crne Gore.

Takav položaj upućuje na posebnu ulogu Ustavnog suda koji je i tokom 2012. godine nastojao da svojim djelovanjem obezbijedi cjelovitu i djelotvornu ustavnopravnu zaštitu kroz svoje nadležnosti, a posebno u domenu normativno-pravne kontrole i odlučivanja o ustavnim žalbama, kao najbrojnijim predmetima.

Ustavni sud je u 2012. godini, u okviru nadležnosti propisane Ustavom Crne Gore, imao u radu ukupno 1537 predmeta, što u odnosu na prethodnu godinu predstavlja povećanje za 11,70%, od kojih je riješio 603 predmeta, što u odnosu na 2011. godinu predstavlja povećanje za 5,06%.

Sud je nastavio sa kontinuiranom saradnjom, kako u okviru Svjetske i Evropske konferencije ustavnog sudstva i drugih organizacija, tako i na nivou bilateralne saradnje sa drugim ustavnim sudovima.

Pregled rada Ustavnog suda pripremljen je na osnovu odredaba člana 17 stav 2 alineja 2 i člana 104 Poslovnika Ustavnog suda Crne Gore («Službeni list Crne Gore», br. 33/09) i sadrži podatke: o broju primljenih i riješenih predmeta, vrsti predmeta i načinu odlučivanja, radu stalnih i povremenih tijela i Službe, međunarodnoj i drugoj saradnji, stručnom usavršavanju i drugim aktivnostima Suda u 2012. godini.

Podaci iz izvještajnog perioda ukazuju da je rad Suda bio prevashodno usmjeren na odlučivanje po ustavnim žalbama, ocjenu saglasnosti zakona, ustavnosti i zakonitosti drugih propisa, rješavanju sukoba nadležnosti i odlučivanje o izbornim sporovima¹.

---

¹ Pregled rada je usvojen na sjednici Suda od 2. aprila 2013. godine

RAD USTAVNOG SUDA U 2012. GODINI

U izveštajnom periodu Ustavni sud je primio ukupno **747** predmeta, od čega **106** predmeta iz oblasti normativne kontrole, predloga za rješavanje sukoba nadležnosti i izbornih žalbi (U-I – **68**, U-II – **31**, U-V – **2**, U-VI – **5**), odnosno 14,19% i **641** ustavna žalba, odnosno 85,81%.

U skladu sa propisanim postupcima svi podnesci dostavljeni Ustavnom sudu u 2012. godini evidentirani su i po njima su formirani predmeti.

Periodičnim planovima rada Sud je opredjeljivao dinamiku razmatranja predmeta po sjednicama.

Ukupnom broju primljenih predmeta u 2012. godini, iz ranijih godina prenešeno je 790 predmeta iz 2008., 2009., 2010. i 2011. godine, tako da je Ustavni sud u prethodnoj godini imao u radu ukupno **1537** predmeta.

Pored toga, u 2012. godini primljena su **36** podneska građana zavedena u ustavnosudski registar pod oznakom »R«, koja se odnose na pitanja o kojima Sud ne vodi postupak.

U odnosu na podatke iz Pregleda rada za 2011. godinu, prema kome je u toku te kalendarske godine primljeno 840 predmeta, u 2012. godini broj novoprimljenih predmeta je smanjen za 11,31%.

U izvještajnom periodu Ustavni sud je održao **29** redovnih sjednica, na kojima je razmatrao **603** predmeta (**91** iz oblasti normativne kontrole, **2** sukoba nadležnosti, **5** izbornih žalbi i **505** ustavnih žalbi), od kojih je konačno riješeno **596** predmeta, a u sedam predmeta je donijeto rješenje o pokretanju postupka.

Navedeni podaci pokazuju da je u 2012. godini povećan broj riješenih predmeta za 5,06%, u odnosu na broj riješenih predmeta iz 2011. godine.

Na kraju 2012. godine ostalo je nezavršenih predmeta **919** (nakon spajanja), što u odnosu na ukupan broj predmeta u radu iznosi 59,79 %. Od tih predmeta su **3** iz 2008. godine, **3** iz 2009. godine, **51** iz 2010. godine, **291** iz 2011. godine i **569** iz 2012. godine. Struktura nezavršenih predmeta je sljedeća: **146** iz oblasti normativne kontrole, jedan sukob nadležnosti i **770** ustavnih žalbi.

U 2012. godini, Sud je donio: **342** odluke i **261** rješenje.

O pitanjima iz svoje nadležnosti, utvrđene Ustavom Crne Gore, Ustavni sud je donio sljedeće odluke i rješenja:

- U postupku ocjene saglasnosti zakona sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima i ocjene saglasnosti drugih propisa i opštih akata sa Ustavom i zakonom (U-I i U-II): **19** odluka i **72** rješenja (ukupno: **91**), od kojih je **17** odluka o utvrđivanju neustavnosti i nezakonnosti osporenih akata, **2** odluke o odbijanju predloga za utvrđivanje neustavnosti i nezakonnosti, **22** rješenja o ne prihvatanju inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti, **39** rješenja o odbacivanju podnesaka, **4** rješenja o obustavljanju postupka i **7** rješenja o pokretanju postupka.

- U postupku odlučivanja po ustavnoj žalbi (Už-III): **319** odluka i **186** rješenja (ukupno **505**), od kojih su **13** odluka o usvajanju ustavne žalbe, **306** odluka o odbijanju ustavne žalbe, **183** rješenja o odbacivanju ustavne žalbe i **3** rješenja o obustavljanju postupka po ustavnoj žalbi.

- U postupku odlučivanja o sukobu nadležnosti (U-V): **2** rješenja o odbacivanju predloga za rješavanje sukoba nadležnosti.

- U postupku odlučivanja o izbornom sporu (U-VI): **4** odluke o odbijanju izborne žalbe i jedno rješenje o odbacivanju.

- U **26** »R« podnesaka građana koji se, saglasno odredbi člana 38 Poslovnika Ustavnog suda, odnose na pitanja o kojima Ustavni sud ne vodi postupak (razne predstavke i pritužbe građana na rad Ustavnog suda i drugih državnih organa, zahtjevi za pomoć različitog sadržaja, pisma građana u kojima se iznose njihovi stavovi o raznim pitanjima, zahtjevi za stručnu pomoć ili pravni savjeti i dr.), Sud je odgovorio odgovarajućim dopisom.

II

OPŠTI I POJEDINAČNI AKTI USTAVNOG SUDA

Ustavni sud je u 2012. godini radio na pripremi i donošenju opštih i pojedinačnih akata, na osnovu Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore i drugih propisa. Sud je donio sljedeća akta: Odluku o obrazovanju Komisije za ispitivanje procesnih pretpostavki u postupku odlučivanja o ustavnim žalbama; Odluku o obrazovanju Vijeća za odlučivanje o pritvorskim predmetima; Odluku o dopuni Odluke o određivanju visine mjesečnih troškova za korišćenje mobilnih telefona; Odluku o obrazovanju komisije za pripremu Biltena za 2011. godinu; Odluku o osnovnim principima obrade predmeta u radu Ustavnog suda Crne Gore i normi savjetnika; Rješenje o imenovanju komisije za izradu liste kategorije registarske građe

Sud je donio i Knjigu procedura iz oblasti finansijskih propisa. Cilj donošenja internih pravila, procedura, odluka i uputstava koja se odnose na definisanje finansijskih i drugih pitanja u Sudu, kao i ekonomičnije i racionalnije trošenje budžetskih sredstava i tačno preciziranje odgovornosti pojedinih službenika u obavljanju poslova koji se odnose na trošenje odobrenih sredstava, kao i izvještavanju o istim. Knjiga procedura sadrži:

- Pravilnik za izradu internih akata, koja se primjenjuje u Ustavnom sudu Crne Gore;
- Pravilnik o isplati naknada članovima komisija i radnih tijela u Sudu;
- Pravilnik o načinu evidentiranja i plaćanja ulaznih faktura;
- Pravilnik o troškovima reprezentacije u Sudu;
- Pravilnik o načinu pripreme obračuna i isplate zarada u Ustavnom sudu Crne Gore;
- Pravilnik o načinu i formi pisanja službenih akata u Sudu;
- Pravilnik o uslovima i načinu odobravanja službenih putovanja u zemlji i inostranstvu, obračunu i isplati sredstava iz blagajne;
- Pravilnik o sprovođenju postupka javnih nabavki;
- Pravilnik o načinu zaključivanja neposrednog sporazuma kao postupka javne nabavke;
- Pravilnik za izradu predloga budžeta Ustavnog suda Crne Gore;
- Pravilnik o dodjeljivanju službenih mobilnih telefona i priznavanju troškova njihovog korišćenja;
- Pravilnik o načinu korišćenja i upotrebi službenih putničkih automobila;
- Pravilnik o evidenciji državne imovine;
- Pravilnik o određivanju visine naknade za rad u komisijama za otvaranje i vrednovanje ponuda u postupku javnih nabavki;
- Pravilnik o evidenciji neizmirenih obaveza i izvještavanju;
- Pravilnik o vrsti i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja;
- Pravilnik o blagajničkom poslovanju;
- Pravilnik o opisu radnih mjesta za obavljanje finansijskih poslova u Ustavnom sudu;
- Pravilnik o finansijskom praćenju.

RJEŠAVANJE PREDMETA IZ USTAVNOSUDSKE NADLEŽNOSTI

1. Postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti opštih akata

U okviru osnovne nadležnosti Ustavnog suda utvrđene odredbama člana 149 stav 1 tač. 1 i 2 i stav 2 Ustava, Sud je rješavao predmete u kojima je osporavana ustavnost zakona, ustavnost i zakonitost akata Vlade i drugih organa državne uprave, opštih akata organa lokalne samouprave, akata javnih preduzeća, privrednih društava i drugih subjekata.

Ocjena ustavnosti i zakonitosti po vrsti osporenih akata

- Zakoni i drugi akti Skupštine

Ustavni sud je u prethodnoj godini razmatrao ustavnost pojedinih odredaba zakona u **34** predmeta. U ovim predmetima Sud je donio jednu odluku o utvrđivanju neustavnosti zakona, **2** odluke o odbijanju predloga za utvrđivanje neustavnosti zakona, jedno rješenje o obustavljanju postupka, **16** rješenja o ne prihvatanju inicijative i **14** rješenja o odbacivanju inicijative.

U jednom predmetu Sud je donio odluku kojom je utvrdio da odredba člana 82 stav 3 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore («Službeni list Crne Gore», br. 40/10) nije u saglasnosti sa Ustavom Crne Gore i da prestaje da važi danom objavljivanja ove odluke².

U dva predmeta Sud je donio odluku o odbijanju predloga za utvrđivanje neustavnosti odredaba čl. 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11 i 20 Zakona o taksama na pristup određenim uslugama od opšteg interesa za upotrebu duvanskih proizvoda i elektroakustičnih uređaja («Službeni list Crne Gore», br. 28/12) i odredbe člana 61 stav 6 Zakona o energetici («Službeni list Crne Gore», br. 28/10)³.

Sud je obustavio postupak za ocjenu ustavnosti Zakona o podjeli SR Crne Gore na opštine («Službeni list NR Crne Gore», br. 6/65, 6/70, 45/90 i 23/95)⁴.

Ustavni sud **nije prihvatio inicijative** za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti osporenih odredaba zakona u **16** predmeta i to: odredbe člana 509 stav 4 Zakona o parničnom postupku («Službeni list Republike Crne Gore», br. 22/04); odredbe člana 23 stav 2 i člana 95 stav 1 Zakona o poreskoj administraciji («Službeni list Republike Crne Gore», br.

² Odluka o utvrđivanju u predmetu: U-I br. 25/10 („Sl.list Crne Gore“, br. 6/13, od 31.01.2013).

³ Odluke o odbijanju u predmetima: U-I br. 15/12 i 17/12 („Sl.list Crne Gore“, br. 51/12, od 9. 10.2012)) i U-I br. 23/10 („Sl.list Crne Gore“, br. 10/13, od 18.02.2013.).

⁴ Rješenje o obustavi postupka: U-lbr. 36/10, od 19.01.2012.godine

65/001 i 80/04 i »Službeni list Crne Gore«, br. 20/11 i 28/12); odredbe člana 12 stav 1 Zakona o objavljivanju propisa i drugih akata (»Službeni list Crne Gore«, br. 5/08); odredaba čl. 1, 48, 49, 50 st. 2 i 3 i člana 93 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore (»Službeni list Crne Gore«, br. 64/08); Zakona o obeštećenju korisnika prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja (»Službeni list Crne Gore«, br. 40/08 42/08 i 78/10); odredbe člana 9 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju (»Službeni list Republike Crne Gore«, br. 49/07); odredaba člana 35 stav 1 i člana 83 stav 1 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata (»Službeni list Crne Gore«, br. 51/08 i 34/11); odredaba člana 69 stav 6 i i člana 261 st. 4, 5 i 6 Zakonika o krivičnom postupku (»Službeni list Crne Gore«, br. 57/09 i 49/10); odredaba čl. 33 i čl. 62 stav 1, stav 2 tačka 1 i stav 3 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika (»Službeni list Crne Gore«, br. 46/11); odredaba č. 1 i 10 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju (»Službeni list Republike Crne Gore«, br. 49/07); odredbe člana 137 stav 2 Zakona o visokom obrazovanju (»Službeni list Republike Crne Gore«, br. 60/03 i »Službeni list Crne Gore«, br. 45/10 i 47/11); odredaba člana 4 stav 1 tačka 1 i stava 2 i člana 6 Zakona o porezu na upotrebu putničkih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica (»Službeni list Republike Crne Gore«, br. 28/04 i 37/04 i »Službeni list Crne Gore«, br. 86/09); odredaba čl. 3 i 31 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju (»Službeni list Republike Crne Gore«, br. 49/07) i Uredbe o procjeni vrijednosti i utvrđivanju naknade za oduzetu imovinu (»Službeni list Crne Gore«, br. 7/08 i 74/08); odredaba čl. 11, 12, 13 i 14 Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju (»Službeni list Republike Crne Gore«, br. 21/04 i 49/07) i odredbe člana 12 Porodičnog zakona (»Službeni list Republike Crne Gore«, br. 1/07)⁵.

U 14 predmeta donijeta su rješenja o odbacivanju inicijativa za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti zakona zbog nedostatka procesnih pretpostavki za vođenje postupka i odlučivanje (osporeni zakoni ili pojedine odredbe prestali da važe prije pokretanja i u toku postupka pred Ustavnim sudom; osporeni zakon već ocjenjivan (*ne bis in idem*); podnosilac odustao od inicijative; osporene odredbe zakona prestale da važe).

Sud je u sljedećim zakonima donio rješenja o odbacivanju: odredba člana 32 Zakona o crnogorskoj akademiji nauka i umjetnosti (»Službeni list Crne Gore«, br. 14/12); odredba člana 148 stav 1 tačka 8 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata (»Službeni list Crne Gore«, br. 51/08); odredaba člana 44 stav 2 tač. 19 u dijelu koji glasi: »viceguvernera«, člana 46 stav 2 u dijelu koji glasi: »za kontrolu bankarskog sistema« i »za finansijsku stabilnost i platni promet« i čl. 47, 48 i 92 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore (»Službeni list Crne Gore«, br. 40/10); odredaba čl. 2 i 4a Zakona o inspekcijском nadzoru (»Službeni list Crne Gore«, br. 39/03 i 76/09); odredaba čl. 1, 3 i 31 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju (»Službeni list Republike Crne Gore«, br. 49/07);

⁵ Rješenja o ne prihvatanju inicijative: U-lbr. 22/10, od 10.05.2012; U-l br. 4/11, od 18.10.2012; U-lbr. 26/11 i 16/12, od 21.11.2012; U-lbr. 29/11 i 4/12, od 12.07.2012; U.br. 56/08, 61/08, 63/08, 144/08, 162/08, 6/09, 7/09, 8/09, 9/09, 10/09, 11/09 12/09, 13/09 15/09, 16/09, 75/09, U-lbr. 6/10, 33/10, 5/11 i U-ibr. 8/11, od 12.04.2012; U-lbr. 1/10, od 12.04.2012; U-lbr. 8/11, od 22.03.2012; U.br. 83/08, od 22.03.2012; U.br. 93/08, od 1.03.2012; U-lbr. 2/11, od 19.01.2012.

odredbe člana 572 Zakonika o krivičnom postupku («Službeni list Republike Crne Gore», br.71/03, 7/04 i 47/06); odredbe člana 93 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore («Službeni list Crne Gore», br. 64/08); odredbe člana 3 stav 1 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju («Službeni list Republike Crne Gore», br. 49/07; odredbe člana 122 stav 1 Zakona o radu («Službeni list Crne Gore», br. 49/08 i 26/09); odredaba čl. 1, 3 i 31 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju («Službeni list Republike Crne Gore», br. 21/04 i 49/07); odredaba čl. 1, 3 i 31 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju («Službeni list Republike Crne Gore», br. 49/07); odredaba čl. 1, 3 i 31 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju («Službeni list Republike Crne Gore», br. 49/07); odredaba čl. 106 i 134 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata («Službeni list Crne Gore», br. 51/08) i odredaba čl. 2 i 3 Zakona o izmjenama i dopuni Zakonika o krivičnom postupku («Službeni list Crne Gore», br. 49/10)⁶.

- Uredbe i drugi akti Vlade

Ustavni sud je odlučivao o ustavnosti i zakonitosti akata Vlade i donio odluku kojom se utvrđuje da Uredba o vršenju podvodnih aktivnosti u vodama Republike Crne Gore («Službeni list Republike Crne Gore», br. 66/06), nije u saglasnosti sa Ustavom i zakonom i da prestaje da važi danom objavljivanja ove odluke: predmet U-II br. 10/10, od 26. decembra 2012. godine (objavljena u »Službenom listu Crne Gore«, br. 10/13, od 23. januara 2013. godine).

- Propisi i drugi akti ministarstava i drugih organa

O propisima, odnosno aktima ministarstava i drugih organa Ustavni sud je odlučivao u **4** predmeta i donio: **3** rješenja o pokretanju postupka i **jedno** rješenje o ne prihvatanju inicijative i to:

- Rješenje kojim se pokreće postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredaba člana 11 tač. 16, 17, 18 i 19 Sektor pomorstva i željezničkog saobraćaja, I b) Odsjek Lučka kapetanija Bar Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva saobraćaja i pomorstva, koji je utvrdila Vlada Crne Gore, na sjednici od 12. maja 2011. godine, u dijelu »pomorski inženjer«, predmet U-II br. 50/11, od 21. novembra 2012. godine;

---

⁶ Rješenja o odbacivanju inicijative: U-I br. 8/12, od 12.07.2012.; U-I br. 14/10, od 14.06.2012.; U-I br. 28/10, od 19.06.2012.; U-I br. 17/09, od 19.01.2012.; U-I br. 13/10, i 32/10, od 10.05.2012.; U.br. 31/08, od 10.05.2012.; U-I br. 15/09, od 29.05.2012.; U-I br. 21/10, od 29.05.2012.; U-I br. 33/11, od 14.06.2012.; U-I br. 5/11, od 12.07.2012.; U-I br. 4/10 i 7/10, od 20.09.2012.; U-I br. 15/11,13/12 i 21/12, od 18.10.2012.; U-I br. 9/10 i 12/10, od 1.11.2012.; U-I br. 13/11, od 20.12.2012. godine.

- Rješenje kojim se pokreće postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti Pravilnika o revizorskom dodatku i drugim dodacima na zaradu zaposlenih u Državnoj revizorskoj instituciji ("Službeni list Crne Gore", br. 21/08 i 21/10), koji je donio Senat Državne revizorske institucije, predmet U.br. 39/09, od 21. novembra 2012. godine;

- Rješenje kojim se pokreće postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredbe člana 2 Poglavlja XXI Komunalna djelatnost tačka 1 Pravilnika o utvrđivanju radnih mjesta, odnosno poslova na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem i o postupku i načinu za njihovo utvrđivanje ("Službeni list Crne Gore", br. 7/10), koji je donijelo Ministarstvo rada i socijalnog staranja, predmet U-I br. 27/11, od 21. novembra 2012. godine;

- Rješenje kojim se ne prihvata inicijativa za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredaba člana 120 Pravilnika o kućnom redu za izvršenje kazni zatvora u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, br. 01-SI/11, od 13. juna 2011. godine, koji je donio Direktor Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, uz saglasnost Ministra pravde, predmet U-II br. 25/12, od 1. novembra 2012. godine.

- Propisi i opšti akti lokalne samouprave

U postupku pred Ustavnim sudom, u određenom broju predmeta, tražena je ocjena ustavnosti i zakonitosti opštih akata čiji su donosioci organi lokalne samouprave. Od razmatranih **17** predmeta Sud je donio: **9** odluka o utvrđivanju neustavnosti i nezakonitosti osporenih opštih akata, **2** rješenja o obustavljanju postupka, **4** rješenja o ne prihvatanju inicijativa i **2** rješenja o pokretanju postupka.

Osporeni akti posmatrano po oblastima odnosili su se na: komunalne djelatnosti, planiranje i izgradnju objekata, puteve, zarade zaposlenih u organima lokalne samouprave, unutrašnju organizaciju i sistematizaciju zaposlenih u ovim organima, imovinu opštine, javna parkirališta i turističke takse.

Sud je donio sljedeće odluke i rješenja:

- Odluka u predmetu U-II br. 44/10, od 9. februara 2012. godine, kojom se utvrđuje odredba člana 38 stav 1 Odluke o snabdijevanju toplotnom energijom ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 1/06), koju je donijela Skupština opštine Pljevlja, nije u saglasnosti sa Ustavom Crne Gore i zakonom i da prestaje da važi danom objavljivanja ove odluke. Odluka je objavljena u („Sl.listu Crne Gore“, br. 14/12, od 7.03.2012.);
- Odluka u predmetu U-II br. 34/10, od 21. novembra 2012. godine, kojom se utvrđuje da Odluka o naknadi za korišćenje puta "Petijevići - Meljine" u komercijalne svrhe ("Službeni list Crne Gore-opštinski propisi", br. 7/09), koju je

donijela Skupština opštine Herceg Novi, nije u saglasnosti s Ustavom i zakonom i prestaje da važi danom objavljivanja ove odluke. Odluka je objavljena u („Sl.listu Crne Gore“, br. 4/13, od 18. 01.2013.);

- Odluka u predmetu U-II br. 75/11, od 2. oktobra 2012. godine, kojom se utvrđuje da odredba člana 4 Odluke o izmjeni i dopuni Odluke o snabdijevanju toplotnom energijom (”Službeni list Crne Gore - opštinski propisi“, br. 28/10), koju je donijela Skupština opštine Pljevlja, nije u saglasnosti sa Ustavom Crne Gore i zakonom i prestaje da važi danom objavljivanja ove odluke. Odluka je objavljena u („Sl.listu Crne Gore“, br. 55/12, od 2.11.2012.);
- Odluka u predmetu U-II br. 71/11, od 10. maja 2012. godine, kojom se utvrđuje da Odluka o utvrđivanju privremenih lokacija za postavljanje trafostanica na teritoriji Opštine Ulcinj („Službeni list Crne Gore – opštinski propisi“, br. 16/11), koju je donijela Skupština opštine Ulcinj, nije u saglasnosti sa Ustavom Crne Gore i zakonom i prestaje da važi danom objavljivanja ove odluke. Odluka je objavljena u („Sl.listu Crne Gore“, br. 24/12, od 29.06.2012.);
- Odluka u predmetu U-II br. 31/11, od 18. aprila 2012. godine, kojom se utvrđuje da Odluka o korišćenju i naknadi za korišćenje putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorisanih puteva (»Službeni list Crne Gore – opštinski propisi«, br. 9/09), koju je donijela Skupština opštine Ulcinj, nije u saglasnosti sa Ustavom Crne Gore i zakonom i prestaje da važi danom objavljivanja ove odluke. Odluka je objavljena u („Sl.listu Crne Gore“, br. 34/12, od 29.06.2012.);
- Odluka u predmetu U-II br. 26/11, od 20. decembra 2012. godine, kojom se utvrđuje da odredba člana 21 Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Sekretarijata za uređenje prostora, zaštitu životne sredine i komunalno-stambene poslove, Opštine Žabljak, br. 111/11-04-449, koji je donio vršilac dužnosti sekretara Sekretarijata, 29. marta 2011. godine, nije u saglasnosti s Ustavom Crne Gore i zakonom i prestaje da važi danom objavljivanja ove odluke. Odluka je objavljena u („Sl.listu Crne Gore“, br. 6/13, od 31.01.2013.);
- Odluka u predmetu U-II br. 23/11, od 22. marta 2012. godine, kojom se utvrđuje da odredba člana 20 Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Sekretarijata za upravu i društvene djelatnosti, Opštine Žabljak, br. 111/11-05-547, koji je donio sekretar Sekretarijata 29. marta 2011. godine, nije u saglasnosti sa Ustavom Crne Gore i zakonom i prestaje da važi danom objavljivanja ove odluke. Odluka je objavljena u („Sl.listu Crne Gore“, br. 27/12, od 31.05.2012.);
- Odluka u predmetu U-II br. 30/11, od 20. septembra 2012. godine, kojom se utvrđuje da odredba člana 9 Odluke o određivanju naknada za rad odbornika u Skupštini opštine Žabljak (»Službeni list Crne Gore-opštinski propisi«, br. 13/11),

koju je donijela Skupština opštine Žabljak, nije u saglasnosti sa Ustavom Crne Gore i zakonom i prestaje da važi danom objavljivanja ove odluke. Odluka je objavljena u („Sl.list Crne Gore“, br. 55/12, od 2.11.2012.);

- Odluka u predmetu U-II br. 26/10, od 1. novembra 2012. godine, kojom se utvrđuje da Odluka o prodaji nepokretnosti („Službeni list Crne Gore-opštinski propisi“ br.39/09), koju je donijela Skupština opštine Kolašin, na sjednici od 30. novembra 2009. godine, nije u saglasnosti sa Ustavom Crne Gore i zakonom i prestaje da važi danom objavljivanja ove odluke. Odluka je objavljena u („Sl.listu Crne Gore“, br. 63/12, od 21.12.2012.).

Rješenjem je obustavljen postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti akata lokalne samouprave u **2** razmatrana predmeta:

- Rješenje u predmetu U-II br. 61/11, od 20. decembra 2012. godine, kojim se obustavlja postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti Odluke o korišćenju i naknadi za korišćenje putnog zemljišta koje pripada opštinskim i nekategorisanim putevima (»Službeni list Crne Gore – opštinski propisi«, br. 2/07 i 19/08), koju je donijela Skupština opštine Berane;
- Rješenje u predmetu U-II br. 2/10, od 12. aprila 2012. godine, kojim se obustavlja postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredbe člana 16 Odluke o javnim parkiralištima na teritoriji Glavnog grada – Podgorice („Službeni list Crne Gore“, - opštinski propisi br. 38/2009), koju je donijela Skupština Glavnog grada – Podgorice.

Sud je u pokrenuo postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredbi člana 17 Odluke o održavanju čistoće („Službeni list Crne Gore – opštinski propisi“, br. 9/09), koju je donijela Skupština Glavnog grada – Podgorice, u predmetu U-II br. 16/11, od 26. decembra 2012. godine i Odluke o visini i načinu obračunavanja i plaćanja turističke takse u Opštini Tivat („Službeni list Crne Gore – opštinski propisi“, br. 2/08), koju je donijela Skupština opštine Tivat, u predmetu U.br. 123/08, 128/08 i 140/08, od 27. novembra 2012. godine.

Odlučujući o aktima lokalne samouprave Sud je donio **4** rješenja o ne prihvatanju inicijative:

- Rješenje u predmetu U-II br. 1/12, od 14. juna 2012. godine, kojim se ne prihvata inicijativa za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti Odluke o donošenju Lokalne studije lokacije »Komaševina I« u Budvi (»Službeni list Crne Gore– opštinski propisi«, br. 18/11), koju je donijela Skupština opštine Budva, na sjednici od 30. maja 2011. godine;

- Rješenje u predmetu U-II br. 56/11, od 22. marta 2012. godine, kojim se ne prihvata inicijativa za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti Odluke o donošenju izmena i dopuna DUP-a »Budva-Centar« (»Službeni list Crne Gore – opštinski propisi«, br. 25/11), koju je donijela Skupština opštine Budva, na sjednici od 12. avgusta 2011. godine;

- Rješenje u predmetu U-II br. 13/11, od 20. decembra 2012. godine, kojim se ne prihvata inicijativa za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti Odluke o donošenju Detaljnog urbanističkog plana Topla – od Šetališta do Njegoševe (»Službeni list Crne Gore – opštinski propisi«, br. 8/11), koju je donijela Skupština opštine Herceg Novi;

- Rješenje u predmetu U-II br. 23/12, od 20. septembra 2012. godine, kojim se ne prihvata inicijativa za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti Odluke o određivanju nekategorisanih puteva na području opštine Danilovgrad („Službeni list Crne Gore – opštinski propisi“, br. 37/11).

- Akti privrednih društava, javnih ustanova, komora i drugih organizacija i kolektivni ugovori

O ustavnosti i zakonitosti opštih akata javnih ustanova, privrednih društava, komora i sindikalnih organizacija Sud je odlučivao u **9** predmeta. Kao sporna ustavnopravna pitanja u razmatranim predmetima isticana su pitanja usaglašenosti opšteg pravnog akta sa zakonom, pitanja ovlašćenja i postupka za donošenje opšteg akta, stupanje na snagu opšteg akta, nadležnost za propisivanje pojedinih prava aktom niže pravne snage i uređivanje konkretnih pitanja iz pojedinih oblasti.

Sud je donio **6** odluka o utvrđivanju neustavnosti i nezakonitosti, **1** rješenje o obustavljanju postupka, **jedno** rješenja o ne prihvatanju inicijative i **2** rješenja o pokretanju postupka.

Odluke kojima je utvrđena nesaglasnost sa Ustavom i zakonom su sledeće:

- Odluka u predmetu U-IIbr. 4/11, od 20. septembra 2012. godine, kojom se utvrđuje da Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Doma zdravlja "Boško Dedejić" Mojkovac, br. 629, koji je donio Odbor direktora Doma zdravlja, na sjednici od 14. juna 2010. godine, nije u saglasnosti sa Ustavom Crne Gore i zakonom i prestaje da važi danom objavljivanja ove odluke. Odluka je objavljena u („Sl.listu Crne Gore“, br. 55/12, od 2.11.2012.);

- Odluka u predmetu U-IIbr. 24/10 i 14/11, od 20. septembra 2012. godine, kojom se utvrđuje da odredbe člana 19 st. 6 i 7 i člana 32 Pravilnika o rješavanju stambenih

potreba stručnog i neakadenskog osoblja na Univerzitetu Crne Gore (Bilten Univerziteta Crne Gore br. 250/10 i 253/10), koji je donio Upravni odbor Univerziteta, nijesu u saglasnosti sa Ustavom Crne Gore i zakonom i da prestaju da važe danom objavljivanja ove odluke. Odluka je objavljena u („*Sl.listu Crne Gore*“, br. 55/12, od 2. 11.2012.);

- Odluka u predmetu U-IIbr. 9/11, od 29. maja 2012. godine, kojom se utvrđuje da Granski kolektivni ugovor za trgovinu (»Službeni list Republike Crne Gore«, br. 33/04), koji su zaključili Samostalni sindikat radnika trgovine i Odbor udruženja trgovine Privredne komore Crne Gore, nije u saglasnosti sa Ustavom Crne Gore i zakonom i prestaje da važi danom objavljivanja ove odluke. Odluka je objavljena u („*Sl.listu Crne Gore*“, br. 39/12, od 23.07.2012.);

- Odluka u predmetu U-IIbr. 47/10, od 18. oktobra 2012. godine, kojom se utvrđuje da Kolektivni ugovor Javnog preduzeća Radio i Televizija Crne Gore, br.01-1379, od 9. aprila 2010.godine, koji su zaključili Savjet RTCG, generalni direktor i reprezentativna sindikalna organizacija JPRTCG nije u saglasnosti sa Ustavom Crne Gore i zakonom i prestaje da važi danom objavljivanja ove odluke. Odluka je objavljena u („*Sl.listu Crne Gore*“, br. 55/12, od 2.11.2012.);

- Odluka u predmetu U-IIbr. 22/11, od 21. novembra 2012. godine, kojom se utvrđuje da odredba člana 10 Statuta Društva za posredovanje, promet i usluge „Provladex“ d.o.o., koji su donijeli osnivači Društva, 19. novembra 2009. godine, nije u saglasnosti sa Ustavom Crne Gore i zakonom i prestaje da važi danom objavljivanja ove odluke. Odluka je objavljena u („*Sl.listu Crne Gore*“, br. 63/12, od 21.12.2012.);

- Odluka u predmetu U-II br. 11/11, od 10. maja 2012. godine, kojom se utvrđuje da Cjenovnik naknada za sticanje prava na vodovodni i kanalizacioni priključak, br. 283, od 7. februara 2003. godine, koji je donio Upravni odbor Javnog preduzeća "Vodovod i kanalizacija" Kotor, nije u saglasnosti sa Ustavom Crne Gore i zakonom i prestaje da važi danom objavljivanja ove odluke. Odluka je objavljena u („*Sl.listu Crne Gore*“, br. 34/12, od 29.06.2012.);

- Sud je obustavio postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredbe člana 2 Odluke o izmjenama i dopunama Sistematizacije radnih mjesta, koju je donio Odbor direktora "Željezare" Nikšić AD Nikšić, na sjednici od 20. jula 2009. godine. Predmet U-II br. 38/10, od 19. januara 2012. godine;

- U predmetu U-II br. 27/11, od 12. jula 2012. godine, Sud je donio rješenje o ne prihvatanju inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti Pravilnika o utvrđivanju unutrašnje organizacije i sistematizacije radnih mjesta Društva sa ograničenom odgovornošću "SAGA", iz Podgorice, br. 173, koji je donio Izvršni direktor 21. decembra 2010. godine;

U 2 predmeta Sud je donio rješenja o pokretanju postupka i to:

- Rješenje u predmetu U-II br. 6/11, od 20. decembra 2012. godine, kojim se pokreće postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti Pravila o načinu, postupku i kriterijumima za usklađivanje redova vožnje u međumjesnom prevozu i prevozu u međunarodnom drumskom saobraćaju ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 42/07 i "Službeni list Crne Gore", br. 15/10), koji je donio Upravni odbor Privredne komore Crne Gore i
- Rješenje u predmetu U-II br. 61/10, od 20. decembra 2012. godine, kojim se pokreće postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti Pravilnika o radnoj disciplini i ponašanju zaposlenih u Željezari Nikšić, a.d. Nikšić ("Službene novine Željezare Nikšić A.D. – Nikšić", br. 1), koji je donio Odbor direktora, na sjednici od 15. septembra 2010. godine.

U predmetima u kojima je Sud odlučivao iz procesnih razloga (odredba člana 149 stav 1 tačka 2 Ustava Crne Gore i čl. 28 i 33 Zakona o Ustavnom sudu) - *nenadležnost Suda za odlučivanje, ako vremenski ograničenog dejstva, temporalni akti, akti koji su prestali da važe prije pokretanja postupka pred Sudom, akti o kojima je već Sud odlučivao, akti koji nijesu opšti pravni akti, akti kojima je povučen podnesak i dr.* - donijeto je **25** rješenja o odbacivanju inicijativa.

2. Rješavanje sukoba nadležnosti

Ustavni sud je odbacio dva predloga za rješavanje sukoba nadležnosti, zbog nedostatka procesnih pretpostavki za vođenje postupka i odlučivanje⁷.

3. Rješavanje izbornih sporova

U 2012. godini Sud je odlučivao o **5** izbornih žalbi i donio: **4** odluke o odbijanju izborne žalbe, kao neosnovanih i **jedno** rješenje o odbacivanju zbog nedostatka procesnih pretpostavki za vođenje postupka i odlučivanje.

Odluke o odbijanju izborne žalbe:

- Žalba Pokreta za promjene izjavljena na rješenje Državne izborne komisije, br. 610/4, od 27. septembra 2012. godine, u predmetu U-VI br. 2/12, od 1. oktobra 2012. godine;

---

⁷ Rješenje U-V br. 2/12, od 26.12.2012. godine i U-V br. 4/11, od 1.11.2012. godine.

- Žalba Nove srpske demokratije izjavljena na rješenje Državne izborne komisije, br. 611/6, od 27. septembra 2012. godine, u predmetu U-VI br. 3/12, od 1. oktobra 2012. godine;
- Žalba Socijaldemokratske partije Crne Gore – Opštinski odbor Kolašin izjavljena na rješenje Državne izborne komisije, br. 637/2, od 1. oktobra 2012. godine, u predmetu U-VI br. 4/12, od 4. oktobra 2012. godine;
- Žalba Demokratske unije Albanaca izjavljena na rješenje Državne izborne komisije, br. 861/2, od 18. oktobra 2012. godine, u predmetu U-VI br. 5/12, od 20. oktobra 2012. godine. Odluka je objavljena u (*»Sl.listu Crne Gore«, br. 55/12, od 2.11.2012. godine*).
- Rješenje U-VI br. 1/12, od 14. aprila 2012. godine, kojim je odbačena izborna žalba Demokratske partije socijalista – Opštinski odbor Herceg Novi, izjavljena na rješenje Državne izborne komisije, br. 200/2, od 10. aprila 2012. godine, zbog neblagovremenosti.

4. Odlučivanje po ustavnoj žalbi

U toku 2012. godine u Ustavnom sudu je bilo u radu **1286** predmeta po ustavnim žalbama (**645** iz ranijih godina i **641** primljeni predmet u 2012. godini). Kao i prethodnih godina ustavnim žalbama izjavljenim u ovom periodu osporavani su u najvećem broju pojedinačni akti sudova i manji broj akata organa državne uprave. Podnosioci ustavnih žalbi najčešće su ukazivali na nedjelotvorno postupanje sudova koje je, po njihovom mišljenju, dovelo do povrede prava zajemčenih Ustavom i prava utvrđenih Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda. U najvećem broju predmeta navedene su ustavne i konvencijske odredbe u odnosu na koje su podnosioci tražili da se utvrde povrede prava, a bilo je i predmeta u kojima se navode odredbe Ustava koje se ne mogu dovesti u pravnu vezu sa istaknutom povredom. Podnosioci ustavnih žalbi osporavali su akte i radnje u postupcima u kojima su bili stranke.

Na redovnim sjednicama Sud je razmatrao **505** ustavnih žalbi u kojima je donio 319 odluka (63,17% od ukupnog broja razmatranih predmeta), od kojih **13** odluka kojima je usvojena ustavna žalba (2,57% od ukupnog broja razmatranih predmeta) i **306** odluka kojima je odbijana ustavna žalba (60,50% od ukupnog broja razmatranih predmeta). Sud je donio i **186** rješenja (36,83% od ukupnog broja razmatranih predmeta), od čega je 183 rješenja o odbacivanju i 3 rješenja o obustavljanju postupka.

Porast riješenih ustavnih žalbi u 2012. godini u odnosu na 2011. godinu iznosi 6,10%.

Procenat usvojenih ustavnih žalbi je 2,57% u odnosu na ukupan broj razmatranih ustavnih žalbi u izvještajnom periodu.

Odluke kojima su usvojene ustavne žalbe odnose se na povredu prava na ličnu slobodu iz člana 29 st. 1 i 2, prava iz člana 30 st. 1, 3 i 4, kojima se određuje dužina trajanja pritovora, pravo na pravično i javno suđenje iz člana 32, pravo na slobodu izražavanja iz člana 47 i pravo na mirno uživanje imovine iz člana 58 Ustava Crne Gore. Osim povrede ustavnih prava utvrđene su i povrede prava garantovanih Evropskom konvencijom i to: člana 5 st. 1 tač. C, člana 3, člana 4, član 6 st. 1 i 2 i člana 10.

Odluke o usvajanju ustavnih žalbi odnose se na oblast građanskog prava (9) i oblast krivičnog prava (4).

U pet predmeta iz oblasti građanskog prava podnosioci ustavnih žalbi su osporavali odluke sudova zbog povrede prava na pristup sudu i prava na pravni lijek, koja se štite odredbom člana 32 Ustava i člana 6 stav 1 Evropske konvencije. U ovim predmetima Ustavni sud je utvrdio povredu zbog toga što je Vrhovni sud u svojim rješenjima dopuštenost revizije zasnivao na pretjeranom formalizmu na štetu podnosilaca ustavnih žalbi.

U jednom predmetu Sud je ocijenio da stav Višeg suda u osporenoj presudi nije valjano obrazožen, odnosno da presuda ne sadrži mjerodavne odredbe odgovarajućih materijalnih propisa, kako to zahtijeva ustavno i konvencijsko pravo.

Odlučujući o ustavnim žalbama kojima je pokrenuto pitanje povrede prava na mirno uživanje imovine, Ustavni sud je slijedeći praksu Evropskog suda za ljudska prava utvrdio da je u dva predmeta došlo do povrede prava na mirno uživanje imovine obustavom isplate penzije od strane Republičkog fonda PIO. Ustavni sud je ocijenio da je miješanje u mirno uživanje imovine bilo zakonito, ali ne i proporcionalno. Naime, u konkretnim slučajevima, došlo je do povrede principa proporcionalnosti između javnog interesa, odnosno zaštite onoga što je navodno bila svrha i namjera odredbe člana 112 stav 1 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju s jedne i interesa pojedinaca u odnosu na njegova imovinska prava, s druge strane⁸.

---

⁸ Odluke o usvajanju ustavnih žalbi iz oblasti građanskog prava: Už-III br. 422/10, od 19.06.2012 godine („Sl.list Crne Gore“, br. 41/12, od 30.07.2012.); Už-III br. 222/11, od 18.04.2012. godine („Sl.list Crne Gore“, br. 34/12, od 29.06.2012.); Už-III br. 432/10, od 20.12.2012. godine („Sl.list Crne Gore“, br. 4/13, od 18.01.2013.); Už-III br. 64/10, od 20.12.2012. godine („Sl.list Crne Gore“, br. 4/13, od 18.01.2013.); Už-III br. 233/10, od 27.11.2012. godine („Sl.list Crne Gore“, br. 2/13, od 4.01.2013.); Už-III br. 508/10, od 20.12.2012. godine („Sl.list Crne Gore“, br.10/13, od 18.02.2013.); Už-III br. 314/10, od 21.11.2012. godine („Sl.list Crne Gore“, br.61/12, od 7.12.2012.); Už-III br. 188/12, od 2.10.2012.. godine („Sl.list Crne Gore“, br. 56/12, od 9.11.2012.); Už-III br. 87/09, od 19.01.2012. godine („Sl.list Crne Gore“, br. 13/12, od 29.02.2012.).

U jednom predmetu Sud je utvrdio povredu prava na slobodu izražavanja iz člana 47 Ustava i člana 10 Evropske konvencije. Ustavni sud smatra, da je Vrhovni sud osporenim odlukom prekoračio granice svojih ovlašćenja kod određivanja vrste pravične satisfakcije, odnosno visine nematerijalne štete zbog počinjene uvrede, jer svoju odluku nije zasnovao na prihvatljivoj analizi činjenica koje su relevantne i svih okolnosti koje su od važnosti, u konkretnom slučaju, u vezi s povredom tužiočevog ugleda, čime je došlo do povrede načela proporcionalnosti, u odnosu na ravnotežu između ograničavanja prava podnosioca na slobodu izražavanja, s jedne strane i zaštite ugleda javne ličnosti, u ovom slučaju tužioca, s druge strane. Kako Vrhovni sud nije na odgovarajući način analizirao proporcionalnost, da bi se procijenio kontekst u kojem su navedeni izrazi upotrijebljeni, u spornom članku i njihovu činjeničnu osnovu, radi procjene i odmjeravanja ugroženosti navedenih prava, već je zaštitu na dostojanstvo ličnosti i ugled pružio samo tužiocu, Ustavni sud je ocijenio da je povrijeđeno pravo podnosioca ustavne žalbe na slobodu izražavanja, iz odredaba člana 47 Ustava i člana 10 Evropske konvencije.

U predmetima iz oblasti krivičnog prava, Ustavni sud je ukinuo rješenja Višeg i Apelacionog suda i predmete vratio na ponovni postupak. Naime, Ustavni sud je ocijenio da su sudovi, u konkretnim slučajevima, primjenjujući mjeru pritvora kao jedino prikladno obezbjeđenje prisustva podnosioca ustavnih žalbi u krivičnom postupku, ne ocjenjujući pri tome, nužnost i primjerenost pritvaranja, povrijedili lična prava i slobode podnosioca ustavne žalbe. Sudovi su bili dužni da u tim slučajevima, primjenom načela srazmjernosti ocijene da li je pritvor jedina mjera koja obezbjeđuje prisustvo podnosioca ustavnih žalbi u krivičnom postupku, ili se njihovo prisustvo može obezbijediti blažom mjerom. Ustavni sud je ocijenio da javni interes, da se podnosiocu ustavne žalbe produži pritvor tokom krivičnog postupka u kojem tek treba da se odluči o krivici za inkriminisana djela, ne preteže nad pravom na ličnu slobodu, zajemčenu Ustavom i Evropskom konvencijom. Samo postojanje pretpostavke da bi puštanjem na slobodu podnosioca ustavne žalbe moglo dovesti do ponavljanja krivičnog djela nije dovoljno, jer Sud ne može samo da pretpostavlja takvu mogućnost, već mora da utvrdi da postoje objektivne okolnosti ili konkretne i argumentovane radnje koje će dovesti do ponavljanja predmetnih krivičnih djela.

Ustavni sud je takođe ocijenio da je Viši sud bio je dužan da primjenom načela srazmjernosti, ocijeni da li je dalje trajanje pritvora jedina mjera koja obezbjeđuje prisustvo podnosioca ustavne žalbe u krivičnom postupku ili se prisustvo može obezbijediti i blažom mjerom, naročito kada se ima u vidu da je jemstvo supstitut pritvorskom osnovu zbog opasnosti od bjekstva. Na takvu obavezu Suda, ukazuje i Evropski sud (presuda Jablonski protiv Poljske, 21. decembar 2000., predstavka 33492/96) i preporuka Savjeta Evrope br. 1469(2000), koja se odnosi na tretman majki sa malom djecom u zatvoru i Preporuka br. 13 o pritvoru, uslovima u pritvoru i zaštiti od zloupotrebe, gdje Komitet ministara Savjeta Evropeporučuje državama članicama da vlade država članica zakonom propišu širok spektar alternativnih mjera u odnosu na pritvor i da ih u praksi primjenjuju, a što je Viši sud, očigledno, imao u vidu kada je donio rješenje o ukidanju pritvora uz određivanje tri mjere nadzora, koje će garantovati prisustvo podnosioca ustavne žalbe tokom suđenja. Takva obaveza suda utvrđena je u članu 5 stav 4

Konvencije, koji podrazumijeva kontinuiranu mogućnost da se ospori pritvor sve dok je lice u pritvoru, pri čemu sud mora imati u vidu da član 5 stav 3 Konvencije garantuje pravo na jemstvo.

Odlučujući o ustavnoj žalbi kojom je pokrenuto pitanje povrede prava na pravično suđenje sa aspekta nepristrasnosti suđenja iz člana 32 Ustava i člana 6 stav 1 Evropske konvencije u vezi člana 30 stav 3 Ustava i člana 5 stav 4 Konvencije, Ustavni sud utvrdio povredu tog prava. Sud je ocijenio da činjenica da je sudija, koji je kao član vijeća odlučivao o kontroli pritvora podnosioca ustavne žalbe u srodstvu sa advokatom oštećene porodice u tom predmetu, može da podstakne legitimne sumnje u pogledu nepristrasnosti tog sudije⁹.

Ustavni sud je razmatrao **306** ustavnih žalbi i donio **258** (84,32%) odluka koje se odnose na oblast građanskog prava, **24** (7,84%) odluke koje se odnose na oblast krivičnog prava i **24** (7,84) odluke koje se odnose na oblast upravnog prava.

U tim predmetima podnosioci ustavnih žalbi su najčešće ukazivali na povrede sljedećih ustavnih prava i sloboda:

- načela zabrane diskriminacije, iz člana 8
- načela granice sloboda, iz člana 10
- prava na jednakost pred zakonom, iz člana 17
- prava na jednaku zaštitu prava i sloboda, iz člana 19
- prava na pravni lijek, iz člana 20
- prava na dostojanstvo i nepovredivost ličnosti, iz člana 28
- prava na pravično i javno suđenje, iz člana 32
- prava na blaži zakon, iz člana 34
- pretpostavka nevinosti, iz člana 35
- načela *ne bis in idem*, iz člana 36
- načela slobode kretanja i nastanjivanja, član 39
- načela nepovredivosti stana, iz člana 41
- načela nepovredivosti tajnosti pisma, iz člana 42
- načela slobode izražavanja, iz člana 47
- prava na svojinu, iz člana 58
- prava na rad, iz člana 62
- prava zaposlenih, iz člana 64
- prava na socijalno osiguranje, iz člana 67
- pravo na zdravstvenu zaštitu, iz člana 69
- načela zaštite majke i djeteta, iz člana 73
- prava na zaštitu djeteta, iz člana 74

---

⁹ Odluke o usvajanju ustavnih žalbi iz oblasti krivičnog prava: Už-III br. 391/12, od 1.11.2012. godine ("Sl.list Crne Gore", br.59/12, od 26.11.2012.); Už-III br. 603/11, od 12.01.2012. godine ("Sl.list Crne Gore", br. 14/12, od 7.03.2012.); Už-III br. 672/11 i 676/11, od 6.03.2012. godine ("Sl.list Crne Gore", br. 21/12, od 18.04.2012.) i Už-III br. 617/11, od 12.01.2012. godine ("Sl.list Crne Gore", br. 6/12, od 27.12.2012.).

- načela sudstva, iz člana 118
- prava na zabranu povratnog dejstva, iz člana 147
- načela zakonitosti pojedinačnih akata, iz člana 148

Pored povrede ustavnih prava i sloboda, podnosioci ustavnih žalbi su ukazivali i na povrede prava iz člana 5 st. 1 tač. a, st. 3 i 4, člana 6 stav 1, čl. 11, 13, 14 i 18 Evropske konvencije i člana 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju.

U **186** predmeta Sud je donio rješenja o odbacivanju ustavne žalbe i **3** rješenja o obustavi postupka.

Razlozi za odbacivanje ustavnih žalbi su: **nedopuštenost ustavne žalbe** - jer se osporenim aktima ne odlučuje o pravima i obavezama podnosilaca – procesna rješenja kojima se upravlja postupkom, nedostatka aktivne legitimacije; **neblagovremenost ustavne žalbe**; **nenadležnost Ustavnog suda** - jer ustavnom žalbom nije tražena zaštita Ustavom zajemčenog prava i slobode; **neurednost i nepotpunost ustavne žalbe** - jer ne sadrži sve podatke i dokaze propisane članom 51 Zakona o Ustavnom sudu i **očigledna neosnovanost - prima facie**.

IV

METODI I OBLICI RADA USTAVNOG SUDA

Rad Ustavnog suda u izvještajnom periodu odvijao se kroz odgovarajuće oblike rada i to: sjednice (redovne i radne), stručne sastanke i radna tijela Suda.

Redovne sjednice Suda održavane su, po pravilu, dva puta mjesečno. Na 29 redovnih sjednica, koliko ih je održano u 2012. godini, Sud je odlučivao o pitanjima iz svoje nadležnosti i riješio 603 predmeta.

Radne sjednice Ustavnog suda se prema odredbama člana 21 Poslovnika održavaju radi razmatranja i odlučivanja o pitanjima sadržanim u odredbi člana 17 stav 2 Poslovnika i održavaju se prema potrebi. Sud je na radnim sjednicama, pored opštih i pojedinačnih akata navedenih u poglavlju II ovog pregleda, razmatrao i odlučivao o:

- Izvještaju o radu Ustavnog suda za 2011. godinu;
- planu rada i održavanju redovnih sjednica Suda;
- zaradama ustavno-sudskih savjetnika;
- imenovanje komisija i radnih tijela Suda;
- izvršenju budžeta Ustavnog suda za 2011. godinu i
- Predlogu programskog budžeta Ustavnog suda za 2013. godinu.

Na radnim sjednicama u protekloj godini odlučivano je o zahtjevima zaposlenih u Službi Suda, o učešću sudija i savjetnika na savjetovanjima, stručnim seminarima i međunarodnim skupovima i drugim pitanjima.

Stručni sastanci sudija se prema odredbi člana 22 Poslovnika održavaju radi vođenja rasprave s ciljem prethodnog zauzimanja stavova o pravnim pitanjima važnim za ustavnosudsko odlučivanje i rasprave o referatima i predlogu odluka i rješenja dostavljenih predsjedniku i sudijama, po predloženom dnevnom redu, kao i vođenje rasprava o pravnim stavovima.

U 2012. godini, Sud je održao 29 stručnih sastanaka, na kojima se raspravljalo o referatima, predlozima odluka i rješenja prije održavanja redovne sjednice, kao i zauzimali odgovarajući pravni stavovi.

Radna tijela Ustavnog suda

- Redakciona komisija -

U toku 2012. godine, Redakciona komisija je održala 29 sjednica, na kojima je razmatrala i utvrdila konačan tekst odluka i rješenja usvojenih na sjednicama Suda.

Redakciona komisija je razmatrala i utvrdila konačan tekst za 603 odluke i rješenja koja je Ustavni sud donio u postupcima normativne kontrole i u postupcima po ustavnoj žalbi. Od ukupnog broja razmatranih akata Komisija je utvrdila konačan tekst za 342 odluke i 261 rješenje.

U strukturi utvrđenih tekstova akata po vrsti predmeta u upisnicima ima 72 rješenja i 17 odluka u postupku ocjene ustavnosti i zakonitosti opštih akata (U-I i U-II); u postupku po ustavnim žalbama 306 odluka i 186 rješenja (UŽ-III); u postupku rješavanja sukoba nadležnosti 2 rješenja (U-V) i u postupku odlučivanja o izbornom sporu 4 odluke i jedno rješenje (U-VI).

Redakciona komisija je, polazeći od djelokruga svoga rada, utvrđenog odredbom člana 23 Poslovnika Ustavnog suda, prilikom utvrđivanja konačnog teksta odluka i rješenja vodila računa o sadržinskom ujednačavanju metodologije izrade odluka i rješenja Ustavnog suda.

- Druga radna tijela Suda i povremene komisije -

Komisija za ispitivanje procesnih pretpostavki u postupku odlučivanja o ustavnim žalbama formirana je sa zadatkom da u prethodnom postupku ispituje ispunjenost procesnih pretpostavki za odlučivanje Ustavnog suda po ustavnim žalbama i da predlaže donošenje rješenja o odbacivanju i obustavi postupka u slučaju da ne postoje procesne pretpostavke za odlučivanje o ustavnoj žalbi.

Imajući u vidu činjenicu da je i u 2012. godini prisutan veliki broj ustavnih žalbi, koje su odbacivane iz procesnih razloga, Komisija je imala veliki broj predmeta povodom kojih je u prethodnom postupku ispitivala ispunjenost procesnih pretpostavki za odlučivanje Suda. U ovom periodu Komisija je predložila donošenje rješenja o odbacivanju u 183 ustavne žalbe i 3 rješenja o obustavi postupka po podnijetim ustavnim žalbama.

Vijeće za odlučivanje o pritvorskim predmetima, formirano sa zadatkom da nakon proučavanja ustavne žalbe, koja je izjavljena zbog povrede prava na pritvor, pripremi predlog odluke ili rješenja radi razmatranja i odlučivanja na sjednici Suda, u 2012. godini je razmatralo i pripremio predlog odluka za 13 ustavnih žalbi kojima je osporavana povreda prava na lišenje slobode.

Komisija za popis imovine i obaveza obrazovana je radi utvrđivanja stanja imovine i obaveza sa stanjem na dan 31. decembar 2012. godine.

Pored ovih komisija Sud je u 2012. godini, prema potrebi, obrazovao i druge povremene komisije, kao što su: Komisija za pripremu Biltena, Komisija za izradu liste kategorije registratorske građe, Komisija za otvaranje i vrednovanje ponuda i sl.

V

JAVNOST RADA USTAVNOG SUDA

Aktivnosti Ustavnog suda kojima se obezbjeđuje javnost rada, kao i prethodnih godina ostvarivale su se obavještavanjem predstavnika sredstava javnog informisanja o održavanju sjednica i javnih rasprava; objavljivanjem odluka u „Službenom listu Crne Gore“; objavljivanjem dnevnog reda, vremena održavanja sjednice Ustavnog suda, javne rasprave, odluka, ustavnosudske prakse i drugih važnih podataka za rad Ustavnog suda na internet stranici Ustavnog suda; izdavanjem biltena – zbirke sudskih odluka, koji Ustavni sud izdaje za svaku godinu, prisustvom akreditovanih predstavnika sredstava javnog informisanja sjednicama Ustavnog suda; održavanjem, po potrebi, konferencije za štampu sa predstavnicima sredstava javnog informisanja o radu Ustavnog suda.

U cilju opširnijeg informisanja javnosti težište aktivnosti bilo je usmjereno na odluke u predmetima koje su zbog značaja osporenog akta imale širi društveni značaj i objavljivane su na sajtu Suda u cjelini. Na internet stranici Suda, nakon prethodne najave dnevnog reda redovne sjednice, objavljivana su saopštenja o ishodu odlučivanja o svakom pojedinom predmetu. Ona su sadržavala informaciju u kojim predmetima je Sud donio odluku ili je odložio razmatranje i odlučivanje.

Objavljivanjem aktuelnosti na internet stranici Suda javnost je informisana i o drugim aktivnostima Suda, kao što su posjete drugih ustavnih sudova Ustavnom sudu Crne Gore i predstavnika Ustavnog suda Crne Gore ustavnim sudovima drugih zemalja. Redovno su objavljivane i vijesti o učešću predsjednika i sudija Ustavnog suda na naučnim i stručnim skupovima i sastancima sa predstavnicima međunarodnih organizacija.

Ustavni sud je i tokom 2012. godine održavao komunikaciju sa predstavnicima medijskih kuća. Novinari su redovno obavještavani o vremenu održavanja i dnevnom redu redovnih sjednica, dostavljanjem dnevnog reda i neposrednim kontaktom generalnog sekretara sa njima. Dnevni listovi „Pobjeda“, „Dan“ i „Vijesti“ uglavnom su redovno obavještavali o radu Ustavnog suda, dok su pojedini dnevni listovi, novinske agencije i elektronski mediji pratili rad Suda povremeno.

Rad po zahtjevima za slobodan pristup informacijama i uvid u spise predmeta

Javnosti rada Ustavnog suda doprinosi i postupanje Suda po zahtjevima za slobodan pristup informacijama, saglasno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama. Zahtjevi su u najvećem broju upućivani od fizičkih lica, nevladinih organizacija i drugih udruženja.

Odlučivanje po zahtjevima za slobodan pristup informacijama u zakonom propisanom roku značajno doprinosi otvorenosti i transparentnosti rada Ustavnog suda i slobodi informisanja.

Pored toga, Sudu su se, saglasno odredbi člana 20 Zakona o Ustavnom sudu, obraćali učesnici u postupku i druga zainteresovana lica na osnovu pisanog zahtjeva za uvid u spise ustavnosudskih predmeta i prepis tih spisa.

Bilten

U izvještajnom periodu je pripremljen i štampan Bilten Ustavnog suda za 2011. godinu, koji je sačinjen u dva toma i štampan u tiražu od 50 primjeraka. Prvi tom sadrži zbirku sudskih odluka iz oblasti normativne kontrole, a drugi odluke i rješenja u postupku po ustavnoj žalbi. Prilikom izrade Biltena, zadržan je dosadašnji koncept, s tim da zbog obima materije nijesu ovuhvaćena sva rješenja o odbacivanju ustavnih žalbi, već samo karakteristična.

Izdavanje Biltena, kao posebne publikacije, takođe je jedan od načina ostvarivanja principa javnosti rada i približavanja domaćoj i međunarodnoj javnosti ustavnosudske prakse Suda.

VI

MEĐUNARODNO PRAVNA SARADNJA

Intenzivna međunarodno-pravna saradnja Suda u 2012. godini, sa drugim ustavnim sudovima i drugim sudovima koji vrše funkciju ustavnih sudova, međunarodnim institucijama i organizacijama (naročito sa Savjetom Evrope, odnosno Venecijanskom komisijom i sa Misijom OSCE-a u Crnoj Gori), doprinijela je razmjeni iskustava u vršenju kontrole ustavnosti i zakonitosti i zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Saradnja sa međunarodnim institucijama i organizacijama

1. Predsjednik i sudije Ustavnog suda prisustvovali su, na poziv predsjednika Evropskog suda za ljudska prava Nicolasa Bratze, svečanoj sjednici u Strazburu povodom početka nove sudske godine. Istim povodom održan je i seminar na temu: "Kako osigurati veću uključenost nacionalnih sudova u sistem Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda", kome su, pored delegacije Ustavnog suda prisustvovali i predstavnici mnogih evropskih ustavnih i vrhovnih sudova, sudije Evropskog suda za ljudska prava, kao i drugi visoki zvaničnici. Sjednica je održana 27. januara 2012. godine.

2. Predsjednik i sudija Ustavnog suda boravili su u radnoj posjeti Ustavnom sudu Hrvatske, u periodu od 28. – 30. marta 2012. godine, u Zagrebu. Cilj posjete bila je razmjena iskustava u ustavnosudskoj praksi, stavova ili mišljenja o raznim ustavnopravnim pitanjima, zajednički problemi u radu i mnoga druga pitanja od značaja za vršenje funkcije Suda.

3. Predsjednik i sudija Ustavnog suda Crne Gore, na poziv Hasima Kilica, predsjednika Ustavnog suda Turske, prisustvovali su proslavi povodom 50 godina postojanja tog suda. Tom prilikom, delegacija Ustavnog suda prisustvovala je međunarodnom simpozijumu na temu: „Napredak u razvoju prava i sloboda u 21 vijeku i uloga ustavnih sudova“, koji je bio organizovan tim povodom. Posjeta je upriličena od 25. – 28. aprila 2012. godine.

4. Na poziv Venecijanske komisije, ustavnosudski savjetnici prisustvovali su 11-om zasjedanju Zajedničkog Savjeta ustavnog pravosuđa, koji je održan 31. maja i 1. juna 2012. godine, u Ustavnom sudu Republike Češke u Brnu.

5. Na poziv predsjednika Ustavnog suda Albanije, predsjednik i sudija Ustavnog suda prisustvovali su proslavi dvadesetogodišnjice Ustavnog suda Albanije, u Tirani u periodu od 6. – 9. juna 2012. godine. Tim povodom održala se međunarodna konferencija na temu: "Uloga

ustavne kontrole u podjeli i ravnoteži vlasti”, na kojoj su učestvovali predstavnici ustavnih i drugih sudova Evrope.

6. Delegacija Ustavnog suda Crne Gore učestvovala je na Konferenciji posvećenoj jubileju 20 godina od osnivanja Ustavnog suda u Rumuniji i proslavi stogodišnjice afirmacije ustavne kontrole propisa u Rumuniji, koja je održana 21. i 22. juna u Bukureštu.

7. Predsjednik i sudije Ustavnog suda učestvovali su, na petom Okruglom stolu regionalnih ustavnih sudova koji je održan 6. jula 2012. godine, u Sremskim Karlovcima, u organizaciji Ustavnog suda Srbije. Tema Okruglog stola bila je: “Dejstvo i izvršenje odluka Ustavnog suda”. Osim delegacije Ustavnog suda Crne Gore učesnici Okruglog stola su bile i delegacije ustavnih sudova Srbije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Makedonije.

Susreti regionalnih ustavnih sudova nakon okruglih sudova organizovanih u Sarajevu (2004.), Miločeru (2006.), Dubrovniku (2008.) i Ohridu (2010.) prerastaju u tradiciju koja kroz saradnju, stručne razgovore i iznošenje iskustava omogućava unapređenje ustavnosudske prakse u regionu.

8. Na poziv predsjednika Ustavnog suda Austrije, predsjednik Ustavnog suda Crne Gore, prisustvovao je 26. Kongresu konferencije evropskih ustavnih sudova, koji se održao u Beču, u periodu od 9. – 11. septembra 2012. godine i proslavi 40 godina od održavanja prve Konferencije evropskih ustavnih sudova, kojoj su prisustvovali predstavnici ustavnih sudova Evrope.

U okviru posjete, predsjednike ustavnih sudova je u Hofburg palati primio predsjednik Republike Austrije Heinz Fischer i kancelar Werner Faymann.

9. U organizaciji Ustavnog suda Republike Jermenije, u saradnji sa Venecijanskom komisijom, u periodu od 4. – 6. oktobra 2012. godine, u Dildžanu, održana je XVII Međunarodna konverencija ustavnih sudova na temu: “Veza između ustavnih sudova i drugih institucija u implementaciji ustavnosudskih presuda”, kojoj je u ime Ustavnog suda prisustvovao sudija Ustavnog suda.

Na Konferenciji je zaključeno da se implementacija ustavnosudskih presuda, posebno u zemljama novih demokratija, suočava sa velikim brojem izazova na koje treba odgovoriti jačanjem institucija, kao i promocijom dijaloga, kako na unutrašnjem, tako i na međunarodnom nivou.

10. U saradnji sa Savjetom Evrope, delegacija Ustavnog suda u sastavu: predsjednik, sudije, generalni sekretar i ustavno-sudski savjetnici, u okviru studijske posjete, boravila je u Evropskom sudu za ljudska prava u Strazburu od 5. – 9. novembra 2012. godine.

Tokom studijske posjete analizirano je više tema: „Evropski sud za ljudska prava nakon Brihtonske deklaracije“, „Zajednički program Evropske Unije i Savjeta Evrope za jačanje vrhovnih pravosudnih organa u pogledu evropskih standarda“, „Princip Konvencije i pristup Suda u tumačenju Konvencije“, „Zaštita imovine i praksa Evropskog suda i obrada predmeta od

strane Evropskog suda za ljudska prava“, „Pregled predmeta protiv Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava i o članu 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima, pravo na pravično suđenje“.

11. Sudija Ustavnog suda prisustvovao je Konferenciji predsjednika sudova u svijetu, u periodu od 7. – 11. decembra 2012. godine, u Lucknow – Indija i izlagao na temu: “Zaštita prava djeteta u postupku pred Ustavnim sudom”.

Posjete drugih ustavnih sudova i organizacija

1. Delegacija Vrhovnog suda NR Kine boravila je u radnoj posjeti Ustavnom sudu Crne Gore, maja 2012. godine.

Tokom posjete razmijenjena su iskustva o organizaciji i problemima u ostvarivanju ustavnosudskih nadležnosti i nadležnosti redovnih sudova, s posebnim akcentom na zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

2. Predsjednik Venecijanske komisije Đani Bukiko, boravio je u radnoj posjeti Ustavnom sudu Crne Gore, od 29. – 31. maja 2012. godine.

3. U organizaciji Ustavnog suda Crne Gore i Savjeta Evrope – Sektor za pravosuđe i pravnu saradnju, održan je seminar 31. maja i 1. juna 2012. godine, u Podgorici, na temu: „Primjena Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava, sa posebnim osvrtom na čl. 6 i 10 Konvencije“. Seminaru su prisustvovali troje sudija Evropskog suda za ljudska prava: g-din Nebojša Vučinić, u ime Crne Gore, g-din Bostijan Zupančič, u ime Slovenije i g-din David Bjorgvinsson, u ime Islanda, predsjednik, sudije i savjetnici Ustavnog suda. Dvodnevni seminar je bio izuzetna prilika da sudije Ustavnog suda razmijene iskustva u primjeni Konvencije sa sudijama Evropskog suda za ljudska prava, a posebno prava na pravično suđenje (član 6) i slobode izražavanja (član 10).

Učešćem na međunarodnim stručnim skupovima, organizovanjem posjeta delegacija ustavnih sudova drugih država i aktivnim učešćem na međunarodnim skupovima, Ustavni sud stiče priliku da bogati svoja iskustva, unapređuje praksu, prezentuje svoju praksu i dostignuća, a samim tim doprinosi i ugledu Crne Gore, kao moderne demokratske države.

Stručno usavršavanje

U cilju poboljšanja stručne osposobljenosti savjetnika Suda, koja bi pozitivno uticala na kvalitet rješavanja predmeta i radnog učinka, Ustavni sud je i u 2012. godini, u skladu sa svojim mogućnostima, nastojao da obezbijedi saradnju sa ekspertima drugih zemalja. U tom smislu, u Ustavnom sudu je u okviru projekta „Program rada ekspertske podrške Ustavnom sudu Crne Gore“ boravio dr Nedim Ademović, koji je periodično, od aprila do septembra, savjetnicima prenosio svoja znanja i iskustva, prije svega u oblasti zaštite ljudskih prava i sloboda i primjeni Evropske konvencije.

Cilj programa je, pored ostalog, obuhvatio: edukaciju i obuku stručnih saradnika u postupanju po ustavnoj žalbi, tahničku obradu predmeta i analizu komparativnih rješenja sa akcentom na jurisprudenciju Evropskog suda za ljudska prava.

Ostalo

- Seminaru na temu: „Antidiskriminaciono zakonodavstvo i evropski standardi – uporedno iskustvo“ prisustvovao je sudija ovog Suda. Seminar je održan u Bečićima 23. i 24. marta 2012. godine.
- Savjetnici Suda prisustvovali su Konferenciji o LGBT pravima „Zajedno protiv diskriminacije“, koja je održana u Bečićima 19. marta 2012. godine.

VII

SARADNJA SA DRUGIM DRŽAVNIM ORGANIMA, ORGANIZACIJAMA I USTANOVAMA

Sud je u toku godine u cilju ostvarivanja svojih nadležnosti saradivao sa drugim državnim organima, organizacijama, naučnim i drugim ustanovama i pravnim licima o pitanjima od interesa za očuvanje ustavnosti i zakonitosti i zaštitu ljudskih prava i sloboda.

Kao i ranijih godina nastavljena je saradnja sa Skupštinom i Vladom Crne Gore dostavljanjem na odgovor, odnosno mišljenje, predloga za ocjenu ustavnosti i zakonitosti zakona i drugih opštih akata. Mišljenja i odgovore na navode sadržane u predlozima i inicijativama osporenih akata, uglavnom su dostavljana u predviđenom roku.

Saradnja sa Zastupnikom Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava odvijala se dostavljanjem informacija i razmjenom mišljenja o izjavljenim i riješenim ustavnim žalbama za određeni vremenski period.

Sud smatra da bi saradnju sa Zastupnikom trebalo intezivirati na način da Zastupnik povremeno izvještava Sud o podnijetim predstavkama pred Evropskim sudom protiv Crne Gore, kao i primjeni pravnih standarda Evropskog suda u postupcima po ustavnim žalbama.

U cilju unapređivanja ustavnopravne teorije i prakse u Crnoj Gori, Sud je ostvarivao saradnju sa Pravnim fakultetom, prije svega kroz omogućavanje studentima sticanja praktičnih znanja u oblasti zaštite ustavnosti i zakonitosti i unapređenju ljudskih prava i sloboda.

Višegodišnja saradnja u oblasti izdavaštva sa JU „Službeni list Crne Gore“ nastavljena je i u 2012. godini objavljivanjem odluka Suda oz značaja za zaštitu ustavnosti i zakonitosti.

Pored toga, Sud je i o drugim pitanjima od značaja za njegov rad i funkcionisanje, ostvarivao saradnju sa državnim organima, ministarstvima, nevladinim organizacijama i drugim organizacijama.

VIII Zaključne ocjene

Prema podacima u Pregledu rada za 2012. godinu, evidentno je da se najveći broj predmeta iz nadležnosti Ustavnog suda odnosi na apstraktnu kontrolu saglasnosti zakona sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima, saglasnosti propisa i opštih akata sa Ustavom i zakonom i ustavnoj žalbi zbog povrede ljudskih prava i sloboda zajemčenih Ustavom.

Podaci iz Pregleda rada ukazuju da je tradicionalna nadležnost Suda iz oblasti kontrole ustavnosti i zakonitosti, iako na nivou iz prethodnih godina, "potisnuta" ustavnom žalbom, kao pravnim sredstvom uvedenim Ustavom iz 2007. godine (83,73% predmeta po ustavnim žalbama i 16,27% ostalih predmeta). Za tu nadležnost karakteristično je da iniciranje, odnosno pokretanje postupka nije ograničeno pravnim interesom za vođenje postupka, niti zastupanjem od strane advokata, kao ni plaćanjem takse.

U predmetima iz oblasti normativne kontrole Ustavni sud je najčešće postupao po inicijativama građana, a u manjem broju po predlozima ovlašćenih predlagača. Ustavni sud je u svojim odlukama utvrđivao neustavnost i nezakonitost podzakonskih akata, koji su donijeti u izvršavanju zakona i akata lokalne samouprave.

U postupku po ustavnim žalbama Sud konstatuje, da se, u velikom broju bez obzira na činjenicu da je najveći broj ustavnih žalbi izjavljen preko advokata odbacuje zbog nedostatka procesnih pretpostavki. To ukazuje na nepoznavanje i nerazumijevanje ustavne žalbe kao pravnog sredstva, u zaštiti Ustavom zajemčenih prava i sloboda.

Podaci sadržani u izvještajnom periodu ukazuju na opterećenost Suda, zbog velikog broja predmeta u radu u 2012. godini. I pored toga nesporno su postignuti značajni rezultati, polazeći od činjenice da je Sud razmatrao i riješio 603 predmeta, što je povećanje za 5,06% u odnosu na broj riješenih predmeta iz 2011. godine.

Imajući u vidu prirodu i značaj poslova koji se obavljaju u Sudu, može se zaključiti da se Sud u izvještajnom periodu, kao i ranijih godina, suočavao sa istim ili sličnim problemima, kao što su: nedostatak materijalnih sredstava, nepostojanja budžetske samostalnosti, nedovoljan broj stručnog kadra, neadekvatan radni prostor i još uvijek neizgrađen informacioni sistem.

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji Službe Ustavnog suda Crne Gore sistematizovano je 39 radnih mjesta, a trenutno ima 22 zaposlena, bez pripravnika, što znači da je skoro 50% radnih mjesta nepopunjeno.

Polazeći od nadležnosti Suda, broja primljenih predmeta, obaveza koje proizilaze iz drugih zakona, neophodno je preduzeti mjere da Država obezbijedi finansijska sredstva, kako bi se stvorili uslovi za jačanje kapaciteta Stručne službe i stvorili optimalni uslovi za funkcionisanje Suda.

U protekloj godini izvršeno je djelimično proširenje kancelarijskog prostora Suda, međutim još uvijek nijesu ostvareni optimalni uslovi za funkcionisanje i nesmetan rad, jer je postojeći smještajni prostor neprimjeren položaju, nadležnostima i potrebama ove institucije. Ovaj problem bi u narednim godinama mogao biti još izraženiji popunjavanjem Službe Suda.

Jedan od primarnih zadataka u djelovanju Suda je ostvarivanje povjerenja građana u zaštitu njihovih osnovnih prava i sloboda utvrđenih Ustavom Crne Gore. Oni s pravom očekuju da Ustavni sud blagovremeno i po redu prispjeća odlučuje o njihovim zahtjevima. To, između ostalog, znači da moraju biti upoznati s tim šta trebaju i mogu očekivati od Ustavnog suda, a šta ne. U tom smislu, građani moraju biti informisani o načinu ostvarivanja zaštite svojih ustavnih prava i o načinu i uslovima rada u Ustavnom sudu, kao i svim aktivnostima koje on preuzima radi svojih Ustavom propisanih nadležnosti..

S tim u vezi, od posebnog značaja, sa stanovišta dugoročnijeg obezbjeđivanja unapređenja rada Suda bio bi projekat uvođenja informacionog sistema. Implementacijom tog projekta obezbijedilo bi se elektronsko praćenje kretanja predmeta, kao i održavanje elektronskih sjednica Suda, čime bi se istovremeno postigla i ušteda materijalnih sredstava koja su u dosadašnjem načinu rada obezbjeđivana za nabavku kancelarijskog materijala. Pored toga, uvođenjem informacionog sistema izgradila bi se baza sudske prakse, koja bi doprinosila ostvarivanju načela pravne države i povećala povjerenje u instituciju Ustavnog suda. Kroz praksu Ustavnog suda u pravnom poretku osigurava se zakonitost, pravna sigurnost, poštovanje ljudskih prava, jednakost pred zakonom i zabrana arbitrarnosti i diskriminacije. Unapređenje sudske prakse djelovalo bi na smanjenje nastanka različitih vrsta sporova i uticala bi na opšte unapređenje i poboljšanje kvaliteta zakona i drugih pravnih propisa, što bi povećalo stepen unutrašnje pravne sigurnosti i pravnog poretka države Crne Gore. Kontinuirano i ažurno prikupljanje, objedinjavanje i sistematizacija baze ustavnosudske prakse koja bi se objavljivala na web stranici olakšala bi i ubrzala rad na predmetima ustavnosudske kontrole zakona i drugih propisa, predmetima po ustavnim žalbama i istovremeno bila dostupna stručnoj i opštoj javnosti.

U tom smislu Ustavni sud je preduzeo u saradnji sa Delegacijom Evropske unije i Ministarstvom vanjskih poslova aktivnosti za dobijanje sredstava putem IPA projekta.

Broj neriješenih predmeta (**919**), koji je prenesen u narednu godinu obavezuje Sud da iznađe mehanizme za ubrzano rješavanje predmeta uz nastojanje da se obezbijedi ravnoteža između kvaliteta i kvantiteta prilikom odlučivanja.

U tom cilju, Ustavni sud je, u susret ustavnim promjenama, podržao predlog amandmana na Ustav Crne Gore, koji se odnosi na način donošenja odluka, prema kojima Ustavni sud može da odlučuje o ustavnim žalbama u vijeću koje čine tri sudije, kada vijeće odlučuje jednoglasno i da se poveća broj sudija sa sedam na devet. Ove izmjene Ustava doprinijele bi efikasnijem i boljem funkcionisanju Suda.

Radi bržeg rješavanja predmeta Sud je donio Odluku o načinu rada i obradi predmeta u radu Ustavnog suda i normi savjetnika prema kojoj su formirana dva odjeljenja za obradu ustavnosudskih predmeta – Odjeljenje za normativu i Odjeljenje za ustavne žalbe. Novi način organizacije rada doprinijet će kvalitetnijem i efikasnijem postupanju Suda.

Dosadašnje iskustvo i praksa pokazuju da Ustavni sud Crne Gore još uvijek nije pozicioniran u skladu sa položajem koji mu daje Ustav, jer se često poistovjećuje sa sudskom vlašću, odnosno pogrešno se doživljava kao posljednja redovna sudska instanca. Stoga će Ustavni sud u narednom periodu nastojati da doprinese boljem pozicioniranju u društvu, saglasno njegovoj ustavnoj ulozi i zadacima.

PREDSJEDNIK
USTAVNOG SUDA CRNE GORE,
Prof.dr Milan Marković,s.r.